

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

Evaluace městské mobility: nové nástroje pro státní správu a samosprávu

Hana Brůhová Foltýnová

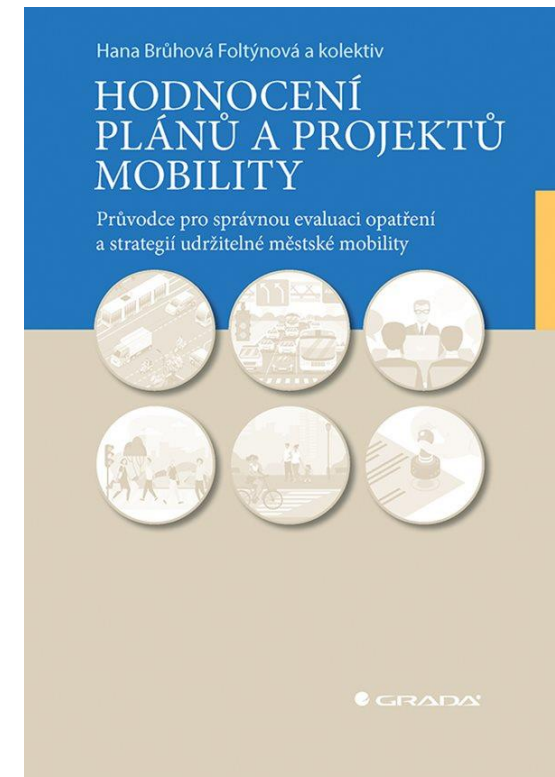
„Budoucnost městské mobility v kontextu společenských výzev“

Praha, 19. 10. 2022

- Hodnocení plánů a projektů mobility: Průvodce pro správnou evaluaci opatření a strategií udržitelné městské mobility
 - Nakladatelství Grada, a.s., vyšla v únoru 2022
- Metodika pro evaluaci udržitelné městské mobility
 - Certifikovaná MD ČR
 - Ke stažení na webu www.mobilita-ieep.cz
 - Přichází s modelem evaluace pro systematické hodnocení SUMP a dává doporučení pro evaluaci opatření udržitelné mobility
- Model PLUMM
 - Příloha Metodiky
 - Webový nástroj, dostupný na webu www.mobilita-ieep.cz

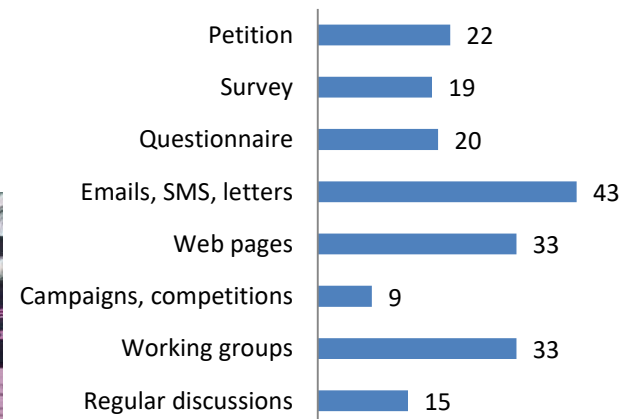

Čerstvě vytvořena první generace SUMP v ČR (cca 40 SUMP)

- zcela nový koncept dopravního plánování pro česká města
- žádné předchozí zkušenosti
- **nedostatečné využívání hodnocení (evaluace), participace a tvorby dlouhodobých vizí**

How do you communicate
transport measures and policies
with inhabitants?

Proč systematická evaluace neprobíhá nebo probíhá nedostatečně?

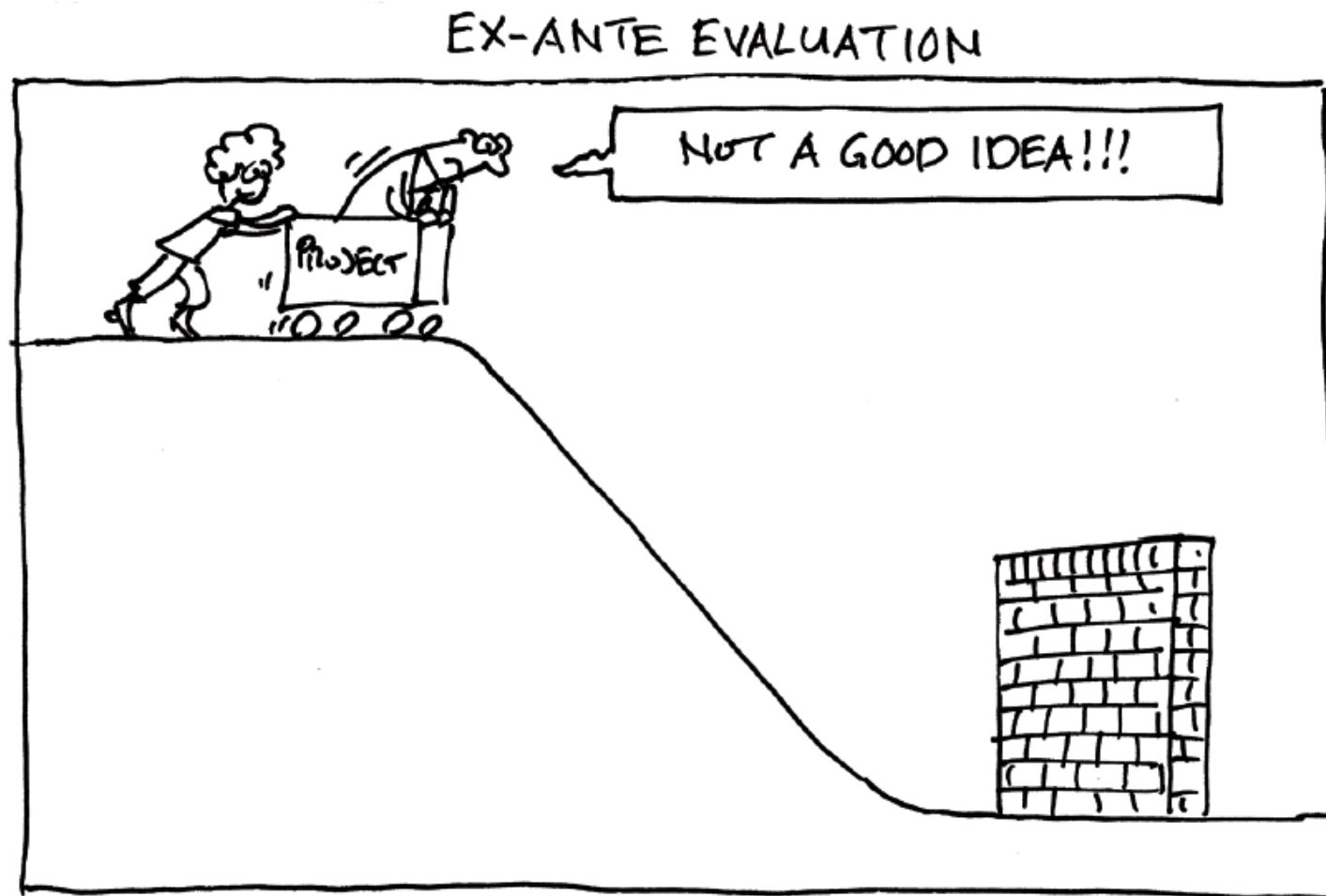
**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

- Nedostatek vhodných **dat** či **financí** na kvalitní vyhodnocení
 - Hodnocení tak probíhá na úrovni elementárních indikátorů, které jsou veřejně dostupné (např. data o sčítání intenzity dopravy ve městech, přepravní výkony VD či MHD – pokud jsou dopravci předávány)
- Není **vůle** a zájem zpětně vyhodnotit nově zavedená opatření
- Nejasné vymezení/definování „úspěchu“ nového opatření
- **Chybí chytré technologie** pro sběr dat (např. senzory sčítající intenzitu dopravy) a hodnocení dopravních situací
- Chybějící analýza stavu „před intervencí“, vůči které by se posuzoval stav „po intervenci“
- Obtížně kvantifikovatelné celospolečenské přínosy udržitelných forem dopravy
- Nedostatek kvalifikovaných firem či expertů pro metodicky správně a objektivní hodnocení

Evaluace a monitoring – proč je dělat?

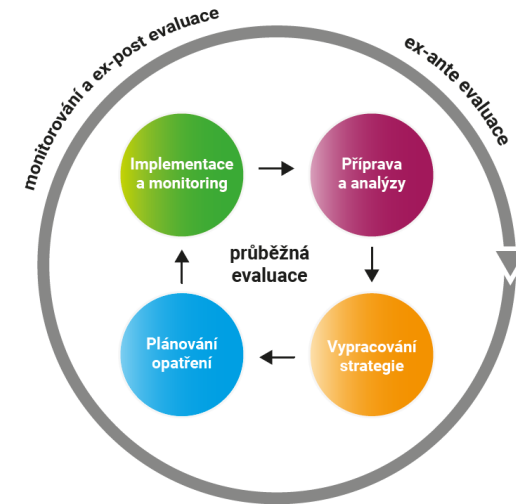
**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

Zdroj: Katrin Dziekan et al.: „Evaluation matters: A practitioners’ guide to sound evaluation for urban mobility measures “

- **Zvyšování efektivity (strategického) plánování**
- Úspora finančních prostředků
- Základ pro optimalizaci budoucích aktivit dopravních opatření či strategií (SUMP)
- Průběžná evaluace - mohou být korigovány i některé probíhající aktivity
- Dává informace pro další komunikaci s veřejností, s uživateli různých druhů dopravy, neziskovým sektorem, odborníky, dalšími městy apod. – **posílení důvěry v opatření**

Díky evaluaci je na čem stavět

- specifikuje, co je a k čemu slouží **evaluace**, jaké jsou její typy a možnosti
- navrhuje podrobný plán, **jak provádět evaluaci** SUMPů a dalších dopravně strategických dokumentů, ale i dílčích opatření
- upozorňuje na nutnost aktivního **zapojení stakeholderů** a komunikaci s (odbornou) veřejností i během evaluace
- představuje **model PLUMM** a přináší návod, jak jej pro evaluaci městské mobility využívat
- přispívá k posílení tzv. **evidence-based rozhodování** místní samosprávy a státní správy

PLUMM – PLánovač Udržitelné Městské Mobility

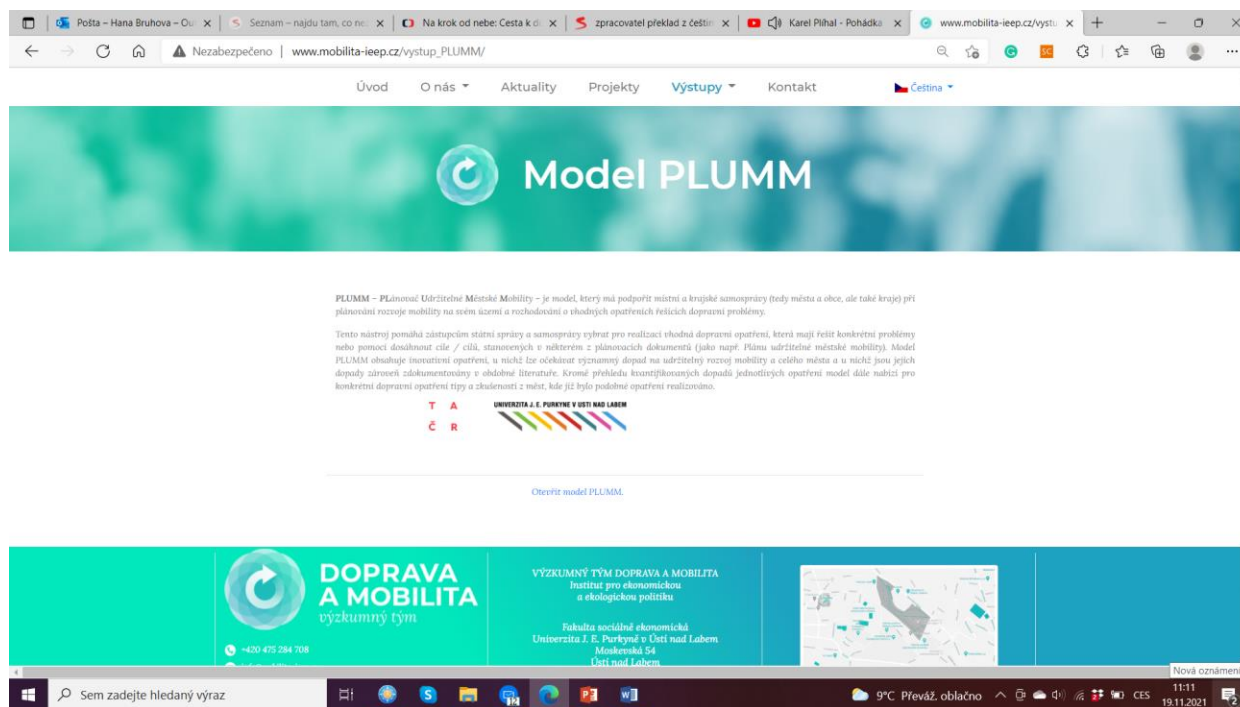

TRANSPORT
AND MOBILITY
research team

- Podpora měst při plánování udržitelných opatření a politik
- Užitečné pro hodnocení a výběr opatření a plánování
 - Hodnocení ex-ante
 - Hodnocení ex post

Uživatelé:

- Zaměstnanci obcí
- Místní politici
- Zpracované SUMP
- Experti na evaluaci
- Veřejnost

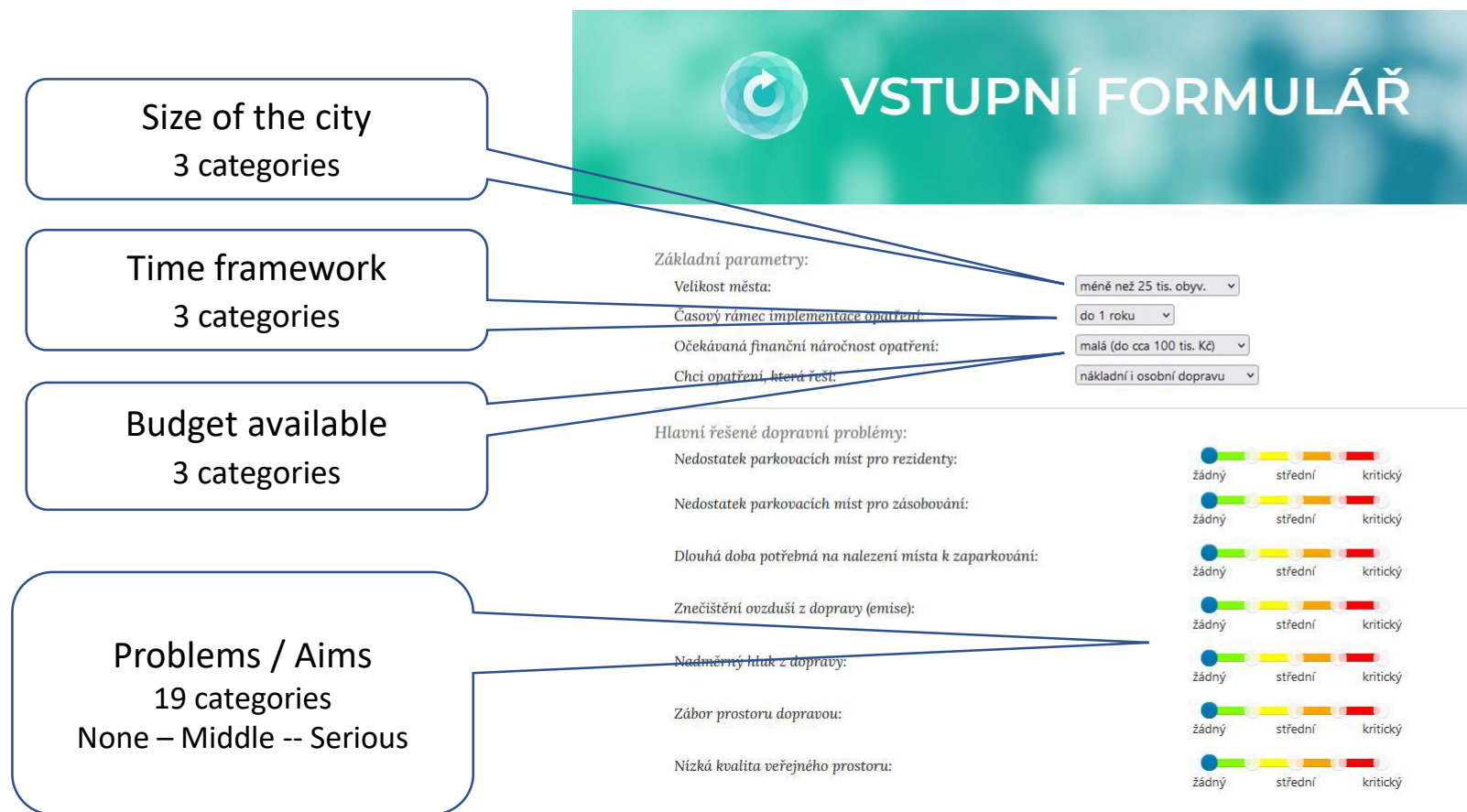

www.mobilita-ieep.cz/vystup_PLUMM/

**TRANSPORT
AND MOBILITY**
research team

Uživatelé zadávají následující informace:

- Velikost města
- Předpokládaný časový rámec pro realizaci opatření
- Odhadované finanční náklady
- Problémy, které chce město řešit / cíle, kterých chce město dosáhnout

Doporučená opatření jsou uvedena v pořadí podle relevance.

Výstupní protokol modelu PLUMM

Vstupní data

Základní parametry:

Velikost města:	malé (do 10 tis. obyvatel)
Časový rámec implementace opatření:	krátkodobý (letos)
Finanční náročnost opatření:	malá (do cca 100 tis. Kč)

Hlavní problémy, které chcete řešit:

Nedostatek parkovacích míst pro zaskobování:	střední
Znečištění ovzduší z dopravy (emise):	střední
Kongesce:	střední

VAŠEMU ZADÁNÍ VYHOVUJÍ NÁSLEDUJÍCÍ OPATŘENÍ:

Nejvíce zadání odpovídá:

Lea5
Vyhrazení místa pro zaskobování
Bezpečnost zóny
Zavedení či zvětšení zóny placeného stání
Plány mobility pro firmy
Redukce počtu parkovacích stání na ulicích

Dále jsou vhodná následující opatření:

Kampaň Na kole do práce
Internetový plánovač cest
Možnost přepravy jízdních kol v MHD
Cyklisti obousměrně v jednosměrce
Fond mobility
Plány mobility pro školy
Informační systém v hromadné dopravě
Flexibilní trasy veřejné dopravy
Plán přestupů ve veřejné dopravě
Informační tabule, podpora lepší orientace ve městě pro pěší

38

Number of
measure

EFEKTIVNÍ VYUŽITÍ PARKOVACÍCH STÁNÍ

dopady opatření na:

*záběr prostoru
(parkování)*

kongesce

emise

hluk

Measures
category

Problems which
it tackles

Popis opatření:

Pro vícenásobné využití parkovacích stání se někdy používají také termíny shared parking (zvl. v Severní Americe) nebo flexible parking (v Evropě často ve smyslu sdílení parkování

Measure
description

Hlavní dopady opatření:

	Dopady na modal split	Možnost poskytnout parkování i pro jízdní kola, resp. propojit u vhodných budov parkování jízdních kol ve dne a automobilů v noci.
	Dopady na životní prostředí	Efektivnější využití prostoru vyhrazeného pro dopravu v klidu. Sdílení parkovacích míst snižuje počet parkovacích míst o 10–30 % (Valentová a kol., 2016).
	Dopady na dopravní nehody	Nezjištěno.
	Dopady na zdraví	Nezjištěno.
	Sociální a ekonomické dopady	Zlepšení parkovacích možností tam, kde dojde k zefektivnění využití prostoru. Možnost přenést náklady na údržbu parkovací infrastruktury na více subjektů.
	Dopady na dopravní zátěž, kongesce, dopravní proudy atd.	Snížení dopravní zátěže díky rychlejšímu nalezení místa k zaparkování. Zvýšení míry obsazenosti parkovacích míst.

Main impacts of the measure

Relationship to other measures, synergies

Vztah k dalším dopravním opatřením:

Plánování efektivního využití parkovacích míst může být realizováno v rámci institucionálních plánů mobility (opatření **Plán mobility pro firmu** a **Plán mobility pro školu**). Tento

Situace v ČR:

V ČR není tento systém využíván. V železniční a dálkové autobusové dopravě je možné si zajistit rezervaci místa (místenku), kterou si pasažér může vybrat z plánu vozidla, není však jinak možné zjistit naplněnost vozidla v reálném čase. V železniční dopravě v ČR také nejsou obvykle vyznačeny místa (sektory), kde lze očekávat jednotlivé vagóny soupravy.

Zkušenosti měst, příklady dobré praxe, situace v ČR.

Příklady dobré praxe:

Kodaň realizovala v roce 2011 pilotní projekt s flexibilním parkováním (tj. sdíleným pro jízdní kola a pro automobily) v ulicích před budovou střední školy. Zde byla parkovací místa mezi

Investor / provozovatel:

Veřejný sektor

Spolupráce soukromý a veřejný sektor

Kdo opatření realizuje.

Geografická či jiná specifik:

Žádná

Inovační aspekty – kontext SMART City:

- * Smart parking – real-time informace o volných parkovacích místech
- * Informování o měnících se cenách parkování on line, vyznačení volného počtu parkovacích míst na mapě města
- * Možnost placení parkování formou SMS, on-line

Jaký je vztah opatření k využití moderních technologií.

Ekonomické aspekty:

Nízkonákladové

O jak nákladné opatření se jedná.

Vyzkoušejte PLUMM!

http://www.mobilita-ieep.cz/vystup_PLUMM/

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ing. Mgr. Hana Brůhová Foltýnová, PhD.

Kompetenční tým Doprava a mobilita IEEP
FSE UJEP

hana.bruhova@ujep.cz

www.mobilita-ieep.cz

www.facebook.com/dopravamobilita/

